

Strategi

«Aust-Agder utviklings- og kompetansefond (heretter Kompetansefondet) skal bidra til økt kompetanse og nyskapingsevne, og til sikring og etablering av arbeidsplasser og gode levekår, samt bidra til å styrke og videreutvikle UiA.»

Dette er formålsparagrafen til Kompetansefondet som har vært uendret siden stiftelsen i 2003.

Dette dokumentet beskriver Kompetansefondets strategi, gjeldende fra 1. januar 2026.

Strategien har fire hovedsatsninger som alle gjelder tidligere Aust-Agder, dvs. Østre Agder og Setesdal i dag, heretter betegnet «Regionen»:

1. Forsterke virksomheter, institusjoner og nettverk for kompetanseheving/deling og innovasjon i Regionen
2. Tilrettelegging for reindustrialisering og nyetablering eller sikring av arbeidsplasser.
3. Styrke levekår i Regionen, blant annet gjennom tidlig innsats og tiltak for økt yrkesdeltakelse og tiltak som reduserer utenforskap
4. Fortsette flerårige satsninger med Universitetet i Agder (UiA), samt støtte til andre høyere utdannings- og yrkeskvalifiseringsløp.

Kompetansefondet vil velge ut prosjekter for økonomisk støtte og bistand ved å benytte utlysninger og/eller proaktivt samspill med regionale aktører. I tillegg vil Kompetansefondet være åpen for direkte søknader.

1. Forsterke virksomheter, institusjoner og nettverk for kompetanseheving/deling og innovasjon i Regionen

Kompetansefondet ønsker å bidra til nye arbeidsplasser og økonomisk vekst i Regionen, enten alene eller i samarbeid med andre stiftelser.

Entreprenører er viktig for nyskaping og vekst i Regionen. Bedrifter etablert i løpet av de siste ti årene står for flertallet av alle nye arbeidsplasser i Norge. Kompetansefondets strategi bygger på kunnskap om at entreprenører har bedre sjanse til å lykkes dersom de har nær kontakt med andre virksomheter i tilsvarende situasjon, klynge/nettverksorganisasjoner, finansieringskilder, utdanningsinstitusjoner og offentlige myndigheter; der alle på sin måte kan motivere og hjelpe dem gjennom etableringsfasen og vekstfasen. Vi benevner dette med fellesbegrepet «økosystemer».

Kompetansefondet vil:

- Støtte videreutvikling av Regionens økosystemer, herunder klynger og nettverk
- Fokuserer spesielt på skalerbare vekstbedrifter, enten avleggere fra eksisterende bedrifter eller nye bedrifter.
- Samarbeide med utdanningsinstitusjoner i regionen, herunder UiA som spiller en sentral rolle i Regionens økosystem
- Bidra til samarbeidsprosjekter mellom virksomheter og institusjoner i Regionen
- Støtte initiativer som kan gi bedrifter, offentlige virksomheter og UiA bedre muligheter til å lykkes med å få støtte fra nasjonale og internasjonale kilder, herunder fra Innovasjon Norge eller andre stiftelser

Kompetansefondet kan gi støtte til prosjekter i bedrifter når disse bidrar sammen med økosystemet. Fondet kan også bidra i initieringsfasen av forskningsprosjekter dersom vårt bidrag er viktig for å få gjennomført prosjektene og de kan gi verdi inn mot fondets strategi.

Kompetansefondet vil søke å samarbeide med UiA og andre utdanningsinstitusjoner i Regionen for å forsterke og systematisere utvikling av desentrale utdanningstilbud og bærekraftige regionale forskningsmiljøer.

2. Re-industrialisering og etablering eller sikring av arbeidsplasser

Klimautfordringene og det grønne skiftet er sterke drivkrefter for en reindustrialiseringsbølge som nå er i ferd med å skje over store deler av den vestlige verden. I Regionen er det spesielt batterifabrikk i Arendal og utbygging av havvind utenfor kysten som er mest aktuelt. Havvind og batteri er blant de syv prioriterte områder i regjeringens “grønt industriløft”-strategi, men også andre deler av denne planen kan være aktuelle for Regionen.

Videre er det mange gode initiativ på gang også i andre deler av Regionen, gjerne ved eller i tilknytning til etablerte sentra for kraftproduksjon som kompetansefondet om mulig vil kunne understøtte. Dersom de lokale ambisjonene lykkes vil dette kunne plassere betydelige industri-investeringer på flankene i Regionen, og bidra til å gjenopplive en industriell akse lokalisert utenom den tradisjonelle vekstregionen mellom Kristiansand og Arendal. I dette ligger det et potensial for kompetanseheving over større deler av Regionen som er av stor interesse for Kompetansefondet. Imidlertid sliter også næringslivet i Regionen med å skaffe tilstrekkelig kompetent arbeidskraft til re-industrialiseringen og det grønne skiftet.

Kompetansefondet vil:

- Støtte nettverk og klynger som arbeider for å øke kunnskapsgrunnlaget for lokalisering av nye grønne bedrifter til hele Regionen.
- Støtte kompetanseprosjekter innen fornybar energi, sirkulærøkonomi, havnæringer, digitalisering og kunstig intelligens samt forsvar, samfunnssikkerhet og beredskap.
- Stimulere utdanningsinstitusjoner i regionen til å utvikle og levere korte kurs med høy arbeidslivsrelevans, herunder spesielt teknologifag som understøtter det grønne skiftet.

3. Styrke levekår i Regionen, blant annet gjennom tidlig innsats og tiltak for økt yrkesdeltakelse og mot utenforskap

Kompetansefondet legger særlig vekt på forbedret kunnskap om økt arbeidsdeltakelse, bedre levekår og mindre utenforskap blant barn og unge i Regionen.

To hovedområder prioriteres:

- Deltakelse i den omfattende og langsiktige felles levekårs-satsingen med andre stiftelser.
- Tiltak for økt kunnskap og erfaring mht. effektive virkemidler for styrket yrkesdeltakelse og dermed redusert utenforskap og uførhet blant unge voksne i Regionen

Kompetansefondet har sammen med andre stiftelser etablert et råd av nasjonale levekårs eksperter. I samarbeid med disse er det utviklet en strategi for utprøving og dokumentasjon av praktiske tiltak med mål om å redusere ungt utenforskap. Programmet skal strekke seg over en ti-års periode, og vil kreve betydelig langsiktig finansiell støtte fra stiftelsene. Det er utarbeidet et eget strateginotat og programnotat for satsingen, og Levekårsprogrammet vil være kjernen i Kompetansefondets levekårsstrategi i årene fremover.

Opp til 25% av årlige samlede utdelinger vil tilfalle dette programmet. Det vil i utgangspunktet ikke bli tildelt midler av betydning til andre levekårsprosjekter.

Se nettsiden til Levekårsprogrammet for mer informasjon: www.levkårsprogrammet.no

4. Flerårige satsinger med Universitetet i Agder, samt støtte til andre høyere utdannings- og yrkeskvalifiseringsløp

Kompetansefondet har siden oppstarten i 2003 hatt som del av sitt formål å støtte Universitetet i Agder (UiA) som den sentrale høyere utdannings- og forskningsinstitusjonen i Regionen. Man har ansett dette å ha sentral betydning både for å sikre utvikling av høyere utdanningstilbud regionalt, som spiller positivt over på rekruttering av kompetanse til regionale virksomheter og myndigheter, samt å ha tilgang på forskning- og utviklingskapasitet til å fremskaffe vitenskapelig holdbare beslutningsgrunnlag som gjelder bl.a. levekår, helse, arbeidsmarked og innovasjon.

Gjennom de 22 årene siden Kompetansefondet ble etablert har UiA vært den institusjonen / virksomheten som har mottatt mest støtte til sine prosjekter. Dette henger sammen både med selve formålsparagrafen til Kompetansefondet og at UiA har vært bevisst Kompetansefondet som finansieringskilde for prosjekter. I tillegg kommer selvsagt at UiA har hatt faglig evne og vilje gjennom disse årene til å presentere mange relevante prosjekter for (del)finansiering av Kompetansefondet.

I det videre vil Kompetansefondet søke å vri støtten noe mer mot prosjekter som er lenger unna grunnforskning og som anses å kunne lede noe mer direkte positive effekter på levekårsutvikling, kompetanseheving, kunnskapsdeling og innovasjon. Det vil både bety at man vil se bredere på hvilke utdanningsinstitusjoner og andre aktører som presenterer prosjektforslag som går i slik retning, samt ha dialog med UiA med tanke på ytterligere målretting av prosjektforslag i samme retning. Videre vil Kompetansefondet søke å styrke oppfølging med vekt på effektmålinger av gjennomførte prosjekter.

5. Forholdet til de øvrige omgivelsene

Kompetansefondet som stiftelse er en uavhengig, frittstående institusjon. Dette gir mulighet til å gå nye og utradisjonelle veier, til å prøve og feile. Samtidig vil vi ha god dialog og samarbeid med de øvrige virkemiddelaktørene og andre interessenter i regionen.

Kompetansefondet har de senere årene fått et stadig tettere samarbeid med Sørlandets kompetansefond, og delvis også Cultiva. Blant annet er kapitalforvaltningen samordnet mellom disse tre stiftelsene.

Sparebankstiftelsene i Norge vokser og er mange steder en betydelig støttegiver også innenfor tematiske områder som Kompetansefondet har formålsfestet. Kompetansefondet ønsker fremover å legge til rette for økt samarbeid med sparebankstiftelser og gaveutdelingene til sparebankene i regionen.

6. Tildelingsmodell og kriterier

Et hovedgrep i strategien er å konsentrere innsatsen om et mindre antall større og mer langsiktige tildelinger.

Stiftelsesloven av 2005 vektlegger Stiftelsens uavhengighet av oppretter. Styret er stiftelsens øverste organ, og det skal ikke foretas utdeling til oppretter eller til oppretterens nærstående. Dette innebærer bl.a. at det stilles særlige krav til søknader fra kommunene i Regionen, som er stiftere av Kompetansefondet.

Stiftelsens vedtekter stiller fire grunnleggende kriterier som må oppfylles for at et prosjekt skal være kvalifisert til støtte:

- Kompetanseheving i Regionen
- Kompetanse på høyskole/universitetsnivå
- Fremtidsrettet og påvisbar praktisk nytte for Regionen
- Søker må være en institusjon som definert i Kompetansefondets vedtekter

Prosjekter som tydelig kan an vise effekt på realisering av fondets formål med arbeidsplasser og levekår vil bli prioritert.

Kompetansefondet vil legge avgjørende vekt på det kunnskapspotensial som kan utvikles i regionalt, nasjonalt og internasjonalt samarbeid. Dette gjelder både samhandling mellom bedrifter, kommuner, fylke, institusjoner og organisasjoner.

Nettverk mellom akademia, næringsliv, investorer, entreprenører og det offentlige er sentralt for å realisere Kompetansefondets overordnede mål.

Kompetansefondet vil prioritere prosjekter som kan gi en samfunnsmessig uttelling utover nytteverdien eller gevinstpotensialet for de direkte involverte prosjektpartnerne. Slike nytteverdier kan være innenfor offentlig sektor eller tredje sektor, forbedringer av ytre miljø, eller bedre levekår i regionen. Kompetansefondet vil også tilstrebe en god regional balanse i tildelingene.

Kompetansefondets midler er begrenset, og det vil derfor bli lagt stor vekt på at søkerne også skaffer annen finansiering til prosjektene, samt bidrar med egne og eksterne ressurser. I tillegg vil prosjekter hvor Kompetansefondets bidrag har utløsende effekt og addisjonalitet prioriteres.

Dokumentet ble sist revidert i styremøte 12.12.2025.